

στο μικροσκόπιο...

Διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας το ανάγνωσμα

Αναζωπυρώθηκε τελευταία η συζήτηση για την ΔΔΟ. Απορρομή η εν εξελίξει διαπραγματεύση. Τίθεται, επίσης, η άποψη ότι οι πολίτες δεν είναι έτοιμοι να τιμήσουν τη συνυπογραφή αυτής της λύσης από τους πολιτικούς. Άλλη παραλλαγή της θέσης είναι ότι δεν ενημερώθηκαν επαρκώς για το περιεχόμενο της ΔΔΟ ώστε να την αποδεχθούν. Σφάλλουν όλες οι ανωτέρω προσεγγίσεις.

Κατ' αρχάς ας μην ιεροποιούμε την έσχατη οδοντηρή μας παραχώρηση. Η κοινοτική ομοσπονδία έγινε αποδεκτή από το Μακάριο το 1977 έναντι εφαρμογής των τριών ελευθεριών και της εξασφάλισης της συνοχής του κράτους. Αν δεν υπάρξουν αυτά, η ομοσπονδία καθίσταται προκάλυμμα συνομοσπονδίας και διχοτόμησης. Διότι η μη διασφάλιση ελεύθερης διακίνησης και εγκατάστασης ή και επανεγκατάστασης Ελλήνων στα νυν Κατεχόμενα συνιστά, εκτός από ύψιστη αδικία, και οριστικό κοινωνικοφυλετικό διαχωρισμό. Αν δε αυτό συνοδευτεί και από μια χαλαρή ομοσπονδιακή δομή, τότε σφραγίζεται και θεσμικά η διχοτόμηση. Και μάλιστα η χειρότερη μορφή διχοτόμησης καθώς θα διατηρούμε κάποιες επισφαλείς ομοσπονδιακές ρυθμίσεις χωρίς τα αγαθά μιας ουσιαστικής ενότητας.

Κατά δεύτερον η ΔΔΟ έχει ρευστό περιεχόμενο. Εξ ου και αντιμαχόμεθα 35 χρόνια από την αποδοχή της ομοσπονδίας για να βρούμε συμφωνημένη

κατάληξη με τους Τούρκους. Αν ήταν τόσο αυτονόητο το εννοιολογικό περιεχόμενο της ΔΔΟ, πώς και δεν αναβρίσκει λύση για 35 τόσο χρόνια; Ενδεικτικό της ασάφειας των όρων διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία είναι και το γεγονός ότι στην τελευταία συζήτησή του το Εθνικό Συμβούλιο συμφώνησε να συζητήσει τους όρους αυτούς για να εντοπιστούν οι όποιες διαφωνίες μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων.

Ας δούμε, όμως, τι δεχόμαστε με τη ΔΔΟ: Το μελλοντικό κράτος θα μοιράζει την εξουσία μεταξύ της κεντρικής εξουσίας και των πολιτειών. Η βάση της κατάτμησης της κρατικής εξουσίας θα είναι κοινοτική και τέλος οι ομόσπονδες περιοχές θα είναι δύο. Αυτά είναι τα sine qua non στοιχεία της ΔΔΟ. Αυτά λοιπόν θα μπορούσαμε να τα δεχθούμε υπό την αίρεση όμως πάντοτε ότι οι Τούρκοι θα δεχθούν την εφαρμογή των τριών ελευθεριών (και εν γένει των ανθρωπίνων δικαιωμάτων) και τον συνεκτικό χαρακτήρα του κράτους.

Μήπως όμως ομοσπονδία σημαίνει αποδοχή προεδρίας εκ περιτροπής; Μήπως ομοσπονδία σημαίνει αποδυνάμωση του κεντρικού κράτους μέχρι εκμηδένιση; Μήπως ομοσπονδία σημαίνει αναγνώριση των προηγούμενων πράξεων του ψευδοκράτους; Μήπως ομοσπονδία σημαίνει παραμονή εποίκων; Μήπως ομοσπονδία σημαίνει παραμονή τουρκικού στρατού; Μήπως ομοσπονδία σημαίνει διατή-

ρηση εγγυήσεων; Μήπως ομοσπονδία σημαίνει ότι θα εφαρμοστούν κριτήρια αποκλεισμού την ανάκτησης κατεχομένων περιουσιών; Μήπως ομοσπονδία σημαίνει μη επιστροφή όλων των προσφύγων; Σας διαβεβαιώ πώς όχι. Αυτό το λέω τόσο ως δικηγόρος που έχει κάποια γνώση των συνταγματικών ζητημάτων αλλά και ως πολιτικός που επιχειρεί να παρακολουθεί τα θέματα. Και δυστυχώς πολλά από τα πιο πάνω ήδη τα έχει δεχθεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Άλλα υποψιάζομαι ότι είναι έτοιμος να τα συζητήσει. Αυτό το υποψιάζομαι όχι από προκατάληψη αλλά αθροίζοντας αριθμό πολιτικών ενδείξεων.

Προς τι λοιπόν οι ισχυρισμοί περί λαϊκής αλαζονείας, εθνικισμού και απουσίας τεχνογνωσίας περί τη ΔΔΟ; Εν πάση περιπτώσει πολύ σωστά οι πολίτες μπήκαν στη συζήτηση του περιεχομένου της λύσης. Τους ενδιαφέρει αν θα υπάρξει υποχρεωτική εναλλαγή στην προεδρία. Τους ενδιαφέρει αν η Τουρκία θα συνεχίσει να έχει τουρκική επιρροή (διά των εποίκων, εγγυήσεων και άλλως πως) όπως και ποικίλες άλλες πτυχές. Ολίγον τους ενδιαφέρει η ταμπέλα ΔΔΟ από μόνη της. Και πολύ σωστά.

Όταν εκτοξεύονται λοιπόν κατηγορίες περί μαξιμαλισμού, περί τάσης αναθεωρητισμού των υποχωρήσεών μας, περί υπερβάλλοντος εθνικισμού άλλου είναι η στόχευση. Πρώτον να διαμορφωθεί η ψευδής εντύπωση ότι

όλα αυτά που έχει δεχθεί ή τείνει να δεχθεί η πλευρά μας είναι μέρος του πακέτου της ομοσπονδίας. Που δεν είναι. Δεύτερον ότι αυτό είναι το περιεχόμενο της ομοσπονδίας και δεν υπάρχει επιστροφή και τρίτον ότι οποιαδήποτε αμφισβήτηση των πεπραγμένων του προέδρου συνιστά εθνικισμό.

Οι πιο πάνω κατηγορίες είναι εντελώς αβάσιμες και δεν πρέπει να πτσούν κανένα. Εξάλλου, το Κυπριακό δεν είναι αποκλειστικό κτήμα κανενός. Ιδιαίτερα κατ' αποκλεισμό του πολίτη. Και πρέπει να λεχθεί και το εξής: Αν υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ των πολιτών και των πολιτικών εκείνοι που πρέπει να στοιχηθούν είναι οι πολιτικοί και όχι οι πολίτες. Αυτό το φαινόμενο το είδαμε και το 2004. Για χρόνια διαπραγματεύονταν οι πολιτικοί ένα έκτρομα. Έπρεπε να επέμβει τελικά ο λαός, διά του δημοψηφίσματος, για να καταστήσει σαφές ότι δεν αποδέχεται με τίποτα αυτού του είδους τα εφιαλτικά εφευρήματα. Αυτό το μάθημα δεν πρέπει να το ξεχνούν οι πολιτικοί και δη ο διαπραγματευόμενος κ. Χριστόφιας.

Κλειδί η κινεζική βοήθεια για την αντιμετώπιση της διαφθοράς στην Αφρική

Σημαντική η εισφορά των κινεζικών κεφαλαίων στην αντιμετώπιση της διαφθοράς και την ανάπτυξη της οικονομίας στη Μαύρη Ήπειρο.

Η κινεζική οικονομική διείσδυση στην Αφρική είχε γίνει κατά καιρούς στόχος κριτικών, κυρίως από το δυτικό κόσμο, καθώς ήταν έντονες οι ανησυχίες σχετικά με το κατά πόσο είναι δόκιμο να γίνονται επενδύσεις σε καθεστώς τα οποία φημίζονται για τη διαφθορά και την από πλευράς τους καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ωστόσο, όπως δείχνουν πρόσφατες εκτιμήσεις, οι κινεζικές επενδύσεις έχουν περισσότερο θετικές παρά αρνητικές επιπτώσεις, καθώς αποτελούν καταλύτες ανάπτυξης στις αφρικανικές χώρες.

Τα κεφάλαια από την αμφίδρομη ροή του εμπορίου έχουν δεκαπλασιαστεί από το 2000, αγγίζοντας τα 107 δισεκατομμύρια δολάρια μέσα στο 2008, καθώς η Κίνα χρηματοδοτεί την κατασκευή υποδομής, πωλεί φτηνά αγαθά και αγοράζει πρώτες ύλες.

Η κινεζική δραστηριότητα στην Αφρική έχει αποτελέσει στόχο έντονων κριτικών από τη Δύση, καθώς πολιτικοί και ακτιβιστές κατηγορούν την Κίνα πως υποστηρίζει καταπιεστικά/ απολυταρχικά καθεστώτα, ενώ παράλληλα αποστραγγίζει την Αφρική από τις πρώτες της ύλες.

Ωστόσο, Αφρικανοί και Κινέζοι επιχειρηματίες και ακαδημαϊκοί λένε πως το Πεκίνο ικανοποιεί την ανάγκη για δημιουργία υποδομής, ε-

νώ παράλληλα αναζωογονεί αγορές τις οποίες η Δύση έχει αγνοήσει επί σειρά ετών.

«Πάντα θεωρούσαμε πως το εμπόριο και η ανάπτυξη του είναι σημαντικότερα από ότι η παροχή βοήθειας» λέει ο Άντριαν Ντένβις, επικεφαλής του τμήματος Κίνας του βρετανικού υπουργείου Διεθνούς Ανάπτυξης (DFID) που συνεργάζεται με το Πεκίνο για την ανάπτυξη της Αφρικής.

«Υπάρχει ροή χρηματικών κεφαλαίων προς την Αφρική...επενδύουμε στην υγεία και την παιδεία, αλλά η Αφρική χρειάζεται υποδομή, στην ανάπτυξη της οποίας η Δύση δεν έχει βοηθήσει καθόλου».

Από πλευράς της, η Κίνα έχει εισέλθει ενθουσιωδώς στην οικονομική «αρένα» της

Μαύρης Ηπείρου: «Ρίχνουμε τα πάντα σε ένα μεγάλο καλάθι το οποίο ονομάζεται 'οικονομική συνεργασία', επενδύσεις, ανθρωπιστική βοήθεια, συμβόλαια» είπε σχετικά ο Χο Ουενπίνγκ, ειδικός επί θεμάτων Αφρικής σε ένα κινεζικό think tank.

Όσον αφορά τους κινδύνους που εγκυμονεί η οικονομική επέκταση στην Αφρική (λόγω των υψηλών βαθμών διαφθοράς), το Πεκίνο έχει λάβει τα μέτρα του, αποφεύγοντας τη «μεσολάβηση» των κυβερνήσεων και χρηματοδοτώντας απευθείας εταιρείες κινεζικών συμφερόντων οι οποίες προβαίνουν σε κατασκευές και επενδύσεις.

«Οι Κινέζοι λένε 'θα πάρουμε το χρυσό σας και θα χτίσουμε τόσα σχολεία, θα πάρουμε το χαλκό σας και θα

χτίσουμε ένα σιδηρόδρομο'» είτε ο Κουάκου Ατουαχένη Γκίμα, από τη Γκάνα, καθηγητής στο China Europe International Business School, συμπληρώνοντας πως «είναι ένας πολύ πιο αποτελεσματικός τρόπος ανάπτυξης του συστήματος από το να δίνεις δάνεια και οικονομική βοήθεια που καταλήγουν στις τσέπες των πολιτικών και άλλων ανθρώπων που τα σπαταλούν».

Η κινεζική αντίληψη περί οικονομικής βοήθειας διαφέρει από την αντίστοιχη δυτική, καθώς η παροχή της δε συνοδεύεται από όρους περί δημοκρατικών αξιών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων - ως τμήμα της ευρύτερης κινεζικής πολιτικής περί μη επέμβασης στα εσωτερικά των χωρών-εταίρων.